Ministerie van Justitie en Veiligheid

De Staatssecretaris van Justitie en Veiligheid

Directie Wetgeving en Juridische Zaken
Privaatrecht

Turfmarkt 147
2511 DP Den Haag
Postbus 20301
2500 EH Den Haag
www.rijksoverheid.nl/jenv

Datum
12 november 2026

Onze referentie
8106940

nota

Beantwoording vragen Eerste Kamer over implementatie EU-richtlijn duurzaamheidsrapportering

1. Aanleiding

- Ter implementatie van de EU-Richtlijn over de duurzaamheidsrapportering door bepaalde grote ondernemingen (CSRD, onderdeel van het ondernemingsrecht en de jaarverslaggeving in het Burgerlijk Wetboek) is in juni 2024 een ontwerpimplementatiebesluit naar de TK en EK gestuurd in het kader van de voorhangprocedure. Daarop zijn vanuit de EK (BBB, waarbij JA21 zich heeft aangesloten) en TK (GL/PvdA, VVD en D66) vragen en vanuit de EK nadere vragen (BBB, waarbij JA21 zich heeft aangesloten) ontvangen, die zijn in 2024 en 2025 beantwoord.
- Op 12 september 2025 is een nieuwe, tweede versie van het ontwerpimplementatiebesluit bij beide Kamers voorgehangen, om te voldoen aan de implementatie van een kleine wijziging van de CSRD. Op 15 oktober 2025 heeft de EK (BBB en de PvdD) vragen gesteld over deze tweede versie. Die vragen worden nu beantwoord.
- Tegelijk met de beantwoording wordt ook een nieuwe, derde versie van het ontwerpimplementatiebesluit voorgehangen. Die versie strekt tot implementatie van de Wijzigingsrichtlijn uit 2026 die de CSRD uit 2022 aanpast en substantieel vereenvoudigt. Daarover bent u bij separate nota geïnformeerd. Ik verwijs u graag voor nadere toelichting over de CSRD en de implementatie daarvan naar de nota bij die voorhang, nota nr. 8034685.

2. Geadviseerd besluit

U wordt gevraagd akkoord te gaan met verzending naar de EK van de antwoorden, in overeenstemming met de MinFIN.

3. Kernpunten

- In de inleiding van de brief legt u uit waarom de beantwoording zo lang op zich heeft laten wachten. Toen de vragen van de EK in oktober 2025 werden ontvangen, stond de triloog tussen de Raad, het Europees Parlement en de Europese Commissie over het voorstel voor de Wijzigingsrichtlijn op het punt te beginnen. De verwachting was dat die triloog snel zou kunnen worden afgerond. Dat is ook begin december 2025 gebeurd en de Wijzigingsrichtlijn is eind februari jl. definitief vastgesteld.
- De Wijzigingsrichtlijn vergt een aanpassing van wetsvoorstel inzake de Wet implementatie richtlijn duurzaamheidsrapportering (hierna: wetsvoorstel) en

ook van het ontwerpimplementatiebesluit. Daarom wilden we de beantwoording afronden zodra helemaal duidelijk zou zijn hoe we de implementatie van de Wijzigingsrichtlijn zouden inrichten en het gewijzigde ontwerpimplementatiebesluit aan de EK en TK zou kunnen worden aangeboden. De voorbereidingen voor de aanpassing van het ontwerpimplementatiebesluit aan de Wijzigingsrichtlijn waren betrekkelijk snel vergevorderd. De nota van wijziging waarmee de Wijzigingsrichtlijn in het parallelle wetsvoorstel wordt verwerkt, diende echter eerst nog voor advies naar de Afdeling Advisering van de Raad van State te worden gezonden. Het advies dat de Afdeling op 3 juni 2026 heeft uitgebracht, leidde tot enkele aanpassingen in de inrichting van de implementatie. Dat is verwerkt in het ontwerpimplementatiebesluit, dat nu dus gereed is voor de voorhangprocedure. Daarmee kan de EK in een keer volledig worden geïnformeerd.

- **De vragen van de BBB** gaan in hoofdzaak over de lasten van de duurzaamheidsrapportering. In de beantwoording legt u de nadruk op de vereenvoudiging en lastenverlichting die de Wijzigingsrichtlijn beoogt en op de maatregelen die het kabinet ontplooit om de uitvoering van de rapportageverplichting door het bedrijfsleven te faciliteren.
- De BBB vraagt om een invoeringstoets na één jaar. U wijst er in het antwoord op dat een dergelijke toets is bedoeld om te kunnen inspelen op signalen van organisaties en bedrijven over de werking van nieuwe regelgeving in de praktijk en om te kunnen bijsturen. Dit is echter bij een richtlijnimplementatie niet mogelijk, omdat die nauwelijks beleidsvrijheid bevat. De Europese Commissie evalueert zelf om de drie jaar de richtlijn en kan wijzigingsvoorstellen doen.
- Een onderneming zal in het kader van zijn duurzaamheidsrapportering ook informatie moeten opvragen bij zijn waardeketen (toeleveranciers en afnemers). De BBB vraagt waarom er geen mogelijkheid is geboden voor het MKB in de waardeketen om hun kosten in rekening te brengen en of er landen zijn waar die mogelijkheid er wel is. In het antwoord legt u uit dat dit een ongewenste nationale kop op de implementatie zou betekenen en dat navraag onder lidstaten geen reactie heeft opgeleverd waaruit blijkt dat er lidstaten zijn die dit kennen. Verder wordt uitgelegd welke maatregelen uit de richtlijn zijn overgenomen om de lasten van de ondernemingen in de waardeketen te verlichten.
- Tot slot vraagt de BBB of er een gelijk speelveld binnen en buiten de EU is. In het antwoord legt u uit dat er een gelijk speelveld is in de EU en EER en dat de CSRD ook dochtermaatschappijen in de EU met een netto-omzet van € 200 miljoen, waarvan de moeder buiten de EU is gevestigd en in de EU een netto-omzet van meer dan € 450 miljoen heeft, verplicht tot het openbaar maken van een verslag inzake duurzaamheid over het hele concern van die moedermaatschappij. Naast de EU hebben bovendien 36 landen enige vorm van duurzaamheidsrapportering voor bepaalde ondernemingen (doorgaans beursvennootschappen en financiële instellingen) ingevoerd of aangekondigd die binnen een paar jaar in te voeren.
- **De vragen van de PvdD** gaat in hoofdzaak over de volgende onderwerpen, met vermelding van het voorgestelde antwoord:
  - De PvdD wil weten welk verzet er is geweest tegen de CSRD uit 2022, dat heeft geleid tot de Wijzigingsrichtlijn. U schetst de kritiek op de CSRD, die o.a. kwam vanuit het rapport van Draghi over de toekomst van de concurrentiepositie van de EU en uit rondetafelgesprekken die de Europese

Commissie heeft gehouden met vertegenwoordigers van het bedrijfsleven en het maatschappelijk middenveld. Ook was er kritiek op de complexiteit van de regels vanuit de Europese Centrale Bank en organisaties van Europese toezichthouders.
- De PvdD heeft zorgen of de richtlijn wel democratisch tot stand is gekomen, wat het geval is: u legt de procedure uit.
- Verder geeft u op een tweetal vragen uitleg over de interpretatie van een artikel uit het ontwerpimplementatiebesluit. En u geeft uitleg over de reden voor richtlijn die tot een kleine wijziging van de CSRD heeft geleid.

4.1. Toelichting

Voor een toelichting op de CSRD, de wijzigingsrichtlijn en het ontwerp-implementatiebesluit, verwijs is u graag naar nota nr. 8071056 in de bijlage, bij de voorhang van de derde versie van het ontwerpimplementatiebesluit. Die vindt tegelijkertijd plaats met de verzending van deze antwoorden naar de EK. Samengevat komt die toelichting voor zover relevant voor deze nota op het volgende neer:

- De CSRD uit december 2022 verplicht bepaalde, hele grote ondernemingen ertoe om vanaf boekjaar 2024 in hun jaarlijkse bestuursverslag een zogenoemde duurzaamheidsrapportering op te nemen over hun prestaties op ecologische, sociale en werkgelegenheidszaken, de eerbiediging van mensenrechten en de bestrijding van corruptie en van omkoping.
- Nederland is te laat met de implementatie van deze richtlijn (de deadline verstreek op 6 juli 2024).
- In februari 2026 is de Wijzigingsrichtlijn vastgesteld die de CSRD inhoudelijk wijzigt en vereenvoudigt en de uit de CSRD voortvloeiende lasten voor het bedrijfsleven substantieel verlicht (implementatiedeadline 19 maart 2027).
- De implementatie van de CSRD verloopt langs twee lijnen:
  1. Een implementatiewetsvoorstel met aanpassingen van de regels rond de accountantscontrole van de duurzaamheidsrapportering (waarvoor de MinFIN verantwoordelijk is) en de regels betreffende het jaarrekeningenrecht in Boek 2 van het Burgerlijk Wetboek (BW) waarvoor u verantwoordelijk bent. MinFIN is eerste ondertekenaar van het implementatiewetsvoorstel en u bent medeondertekenaar.
  2. Het ontwerpimplementatiebesluit (een algemene maatregel van bestuur) waarin nadere invulling wordt gegeven aan de regeling in het BW.

4.2. Afstemming

De beantwoording is ambtelijk afgestemd met MinFIN en MinEZK. De stukken zitten ook in de lijn naar de MinFIN voor akkoord.

5. Informatie die niet openbaar gemaakt kan worden

Deze nota wordt in zijn geheel actief openbaar gemaakt omdat deze ziet op stukken die naar het parlement worden verzonden. De persoonsgegevens van de ambtenaren zijn niet openbaar ter bescherming van de persoonlijke levenssfeer.